

ПО СЛЕДИТЕ НА БЪЛГАРСКАТА КНИГА

Описи. Находки. Библиология

Трети национален колоквиум, посветен на 100-годишнината
от създаването на отдел „Специални сбирки“

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТО „ЛИЧНИ БИБЛИОТЕКИ“: ОПИТЪТ НА БИБЛИОТЕКАТА НА НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО И РЕВИТАЛИЗИРАНЕТО ИМ

Ангелина Гумишева, Радостина Тодорова¹

Библиотеката на Нов български университет притежава редица специални колекции. Сред тях е представителната „Доктор хонорис кауза“, която събира и съхранява произведения на автори, удостоени с титлата „Почетен доктор на Нов български университет“. Класически пример е сбирката „Редки и ценни издания“, където се включват документи с уникално оформление, на редки езици, книги в ограничен тираж или библиофилски издания. Специфична за университетската библиотека е тематичната „Библиотека за ученика – прочети и върни“, която е създадена в помощ на учениците от средните училища в района на университета. Но най-специалната сред специалните колекции е „Лични библиотеки“. Личните сбирки на проф. Александър Фол, проф. д-р Армин Холвег, Атанас Славов, проф. Боян Ничев, акад. Вера Мутафчиева, проф. Георги Михайлов, доктор Георги Текев (1902–1992), акад. Иван Дуриданов, проф. Иванка Апостолова, д. н., проф. Магдалина Станчева, проф. Питър Блек, проф. Пламен Цветков, д.н., проф. Ричард Шнайдер, проф. Цеко Торбов, д-р Анастасия Димитрова-Мозер и проф. Чарлз Мозер, които са дарени лично от тях или техни наследници на университета. Предизвикателството да се съхрани и управлява научно наследство с толкова висока ценност за историята на българската и световната наука започва още от основаването на библиотеката на университета в далечната 1995 г. Началото е поставено с първия акт на дарение от „археолога на София“ – проф. Магдалина Станчева, която дарява лично своята сбирка. Днес продължава дейността по придобиване на изключително ценни издания и образуването на нови подколекции, които очакват своите млади изследователи.

Колекция „Доктор хонорис кауза“

В тази специална колекция се събират и съхраняват произведения, свързани с личности, удостоени с титлата „Почетен доктор на Нов български университет“ като: Райна Кабаиванска, Милчо Левиев, Вера Мутафчиева, Герард Хофстеде, Жан-Пиер Вернан, Рандъл Бейкър, Енио Мориконе, д-р Захи Хауас, Даниел Либескинд и др. Основата на колекцията са публикации, които вече са налични във фонда на библиотеката, а впоследствие започва целенасочено комплектуване на документи. Например

---

¹ Ангелина Гумишева, д-р Радостина Тодорова, Нов български университет

Изглед с част от изданията в колекция „Доктор хонорис кауза“

Колекцията се характеризира с многообразие на включените документи, като това са монографии, сборници, аудиовизуални документи, периодични и нотни издания. Всички документи са подредени на свободен достъп в обособено за целта място в читалня „Проф. Иванка Апостолова, д.н.“. С цел визуализация на принадлежността към специалната колекция, изданията са маркирани със син стикер. До 2017 г. документите, включени в колекцията, се ползват само на място в читалнята, но, поради

Албумното издание „Raina Diva“

най-новото попълнение в колекцията е албумното издание „Raina Diva: Ritratto di un'anima. A cura di Fabio CEPPELLI; Con testi di Francesco CANESSA et al.; Da un'idea di Giorgio ARMAROLI = Raina Diva: Portrait of a soul. Curated Fabio CEPPELLI; Text Francesco CANESSA et al.; From an idea of Giorgio ARMAROLI: [Албум]. Bologna. Scripta Manent, 2022. 248 с. ISBN 978-889-584-790-0“. Това лимитирано издание на италианското издателство „Scripta Manent“ наброява само 777 екземпляра, като притежание на Библиотеката на НБУ е екземпляр № 43. Албумът е посветен на голямата дива на операта Райна Кабаиванска, почетен доктор на НБУ и член на Настоятелството.

големия интерес от страна на потребителите, от академичната 2017/2018 г., с промяна в „Статут и правила за ползване на Библиотеката на Нов български университет“, е разрешено заемането на 1 документ за дома, като за различните видове читатели срокът за ползване е различен.

webOPAC

The screenshot shows a webOPAC interface with a search bar at the top containing the text "Computational explorations in cognitive neuroscience...". Below the search bar, there are navigation tabs: "Начало", "Търси", "Списък", "Моят запис", and "Помощ". On the left side, there is a vertical menu with various library services. The main content area displays the book's details:

- Author:** O'Reilly, Randall C.
- Title Statement:** Computational explorations in cognitive the mind by simulating the brain / Rand...
- Published:** Cambridge : A Bradford Book, 2000
- Description:** XXVI, 504 с. : с ил. ; 24 см.
- ISBN:** ISBN 0262060541
- Other Standard Identifier:** UPC 1654231
- Subject:** Невронни мрежи; Когнитивна наука
- General Note:** Авторски показалец
- Bibliography Note:** Предметен показалец
- Bibliography Note:** Библиогр. с. 467-484
- Name Added Entry:** Mihalak, Yuko
- Cataloging Source:** BG-SOBNUL

Below the book details, there is a table of copies:

Ина. номер	Сигнатура	Местоположение	Статус
000000138767	ДХК ДМ / С 73	Читалня "Проф. Иванка Апостолова, д.н."	Свободен

Additional fields in the table include: Фонд: Доктор хонорис кауза; Вид документ: Книга; Екземпляр: 3; Notes: Изданието е част от колекция ДХК - Джеймс Маклепанд в автор на предговора.

Библиографски запис на издание от колекцията в библиотечния каталог

Библиографското описание на видовете документи, включени в колекцията „Доктор хонорис кауза“, се изготвя съгласно утвърдените стандарти за библиографско описание. При аналитико-синтетичната обработка на сборници и документи, включени в колекцията, в чиято авторска отговорност не се споменава изрично почетен доктор, се слага допълнителна забележка на ниво описание на копие кой почетен доктор е асоцииран с изданието и по каква причина. Специално за колекция „Доктор хонорис кауза“ е разработена методика за сигниране на изданията. Всички документи имат общо обозначение за принадлежност – ДХК, по името на колекцията, първата част на сигнатурата съдържа абривиатура от името на почетния доктор на кирилица, а втората – авторски знак съгласно „Тризначни авторски таблици“². Структурираната по този начин сигнатура позволява събиране и подреждане на изданията по имената на отделните почетните доктори в структурата на цялата колекция.

Красноречив пример за представяне на издания от тази колекция е подходът на акад. Антонио Фернандес де Бухан и Фернандес, удостоен с почетната титла Doctor Honoris Causa на Нов български университет, цит. „... за изключителните му постижения в научната, преподавателската и обществената дейност, посветена както на проблемите на римското административно и финансово право, така и на съвременните проблеми на публичното право и по-специално на доброволната юрисдикция, арбитража, фискалната администрация и защитата на лицата в неравностойно социално положение.“. Предварително той направи гаранция

2 Дипчикова, Александра. Тризначни авторски таблици, съединени и съгласувани с двузначните таблици. София. НБКМ, 1984.

за Библиотеката на НБУ от 164 издания в областите римско, конституционно, публично, наказателно, административно, гражданско, трудово, семейно, авторско и международно право. В края на своята визита в НБУ по повод удостояването му с титлата „Почетен доктор на Нов български университет“, акад. Антонио Фернандес посети изложбата „Права на човека“, която представя литературата, свързана с човешките права в колекциите на Библиотеката на НБУ. Експозицията от книги и статии бе съпътствана от събитие на международна научна конференция „Правата на гражданите и тяхната защита“, която се проведе също на 6 ноември 2018 г. в НБУ и събра над 40 изследователи на правните науки. Част от изложените заглавия бяха дарените книги от академик Фернандес. В рамките на инициативата е изготвена тематична библиография, която е предоставена на всички участници в конференцията.

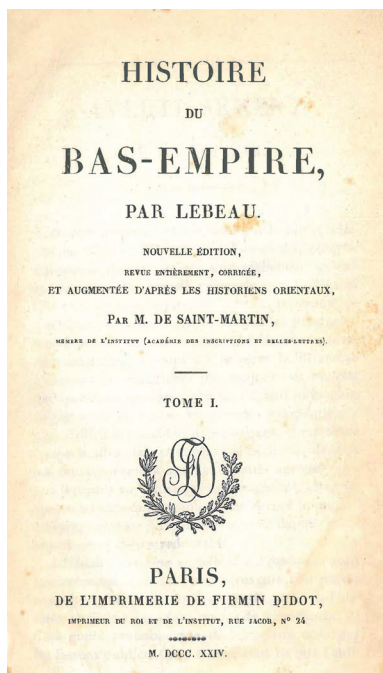
Колекция „Редки и ценни издания“

Друга специална колекция, притежание на Библиотеката на Нов български университет, е сбирката с редки и ценни издания. В нея са включени документи с уникално оформление, на редки езици, в ограничен тираж или библиофилски издания. Към колекцията, в зависимост от утвърдените критерии в библиотеката, могат да бъдат добавяни и издания, когато те са публикувани преди 1920 г. или издания, за които е получена препоръка от специалист в съответната област, че изданието е единствен екземпляр в страната или представлява изключителна ценност за научната общност в България.

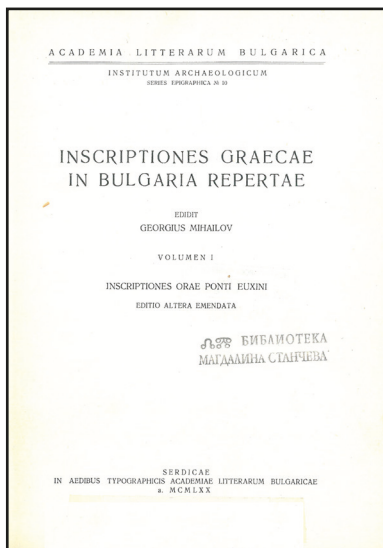
Към момента сбирката включва над 560 издания, публикувани в широк времеви диапазон – от XIX в. до наши дни. Това е научна, научно-популярна и художествена литература от български и чужди автори на български, френски, немски и руски език, като изданията постъпват в библиотеката предимно като дарения. Поради спецификата на колекцията, изданията се предоставят при поискване от читател и се ползват в читалнята на библиотеката. Колекцията се съхранява в специално хранилище, а отделните екземпляри са обозначени с фондова буква РЦК по името на сбирката.

За тези почти три десетилетия от съществуването на библиотеката сбирката с редки и ценни издания се обогатява непрестанно. Най-старата книга в колекцията е издадена през 1824 г. в Париж. Това е първи том от многотомното издание „Histoire du Vas-Empire“.

Сред най-старите издания на български език е фототипно издание от 1856 г. на оригинала от 1831 г. на „Предвестникът на Горски пътникът“ от Георги Стойков Раковски, изработено от Севлиевската печатница „Братство“. Книгата е част от личната библиотека на видния български изкуствовед, писател, поет и сценарист Атанас Славов. Колекцията включва и броеве от „Периодическо списание на българското книжовно дружество“ в периода 1882–1887 г. Интересен акцент е, че се притежава

Титул на том 1 от „Histoire du Bas-Empire“

Титул на том 1 от „Гръцките надписи намерени в България“, дарен от Магдалина Станчева

значителен обем от издания в областта на правните науки, които са изключително ценни за изучаването и изследванията на историята на българската държава и право. Друг интересен факт е, че най-четено заглавие от колекцията е многомотното издание „Гръцките надписи намерени в България“. И петте тома са получени като дарения. Една част от наследниците на Георги Михайлов, български епиграф, учредител и председател на Международната асоциация по гръцка и латинска епиграфика, а останалите са дарени от „археологът на София“ Магдалина Станчева, делегат за България в периода 1972–1982 г., а от 1979 г. до 1981 г. вицепрезидент на Комитета за световно наследство на ЮНЕСКО.

Често срещан случай е конкретно издание да принадлежи към книжна сбирка от колекция „Лични библиотеки“ и същевременно да отговаря на критериите за включване в колекция „Редки и ценни издания“.

При тези случаи специфика при библиографското описание на документа е поставянето на допълнителна бележка, която се отнася за конкретния екземпляр. В бележката изрично се посочва с коя подколекция от личните библиотеки е свързано изданието.

На базата на книжната колекция се създаде дигиталната колекция „Редки и ценни издания“. Представянето в дигитален формат на колекцията позволи на широката общественост и на академичната общност да се докосне до ценни трудове, паметници на българското и европейското книгоиздаване по един изключително достъпен начин – чрез отворен достъп в Дигиталната библиотека³ на Нов български университет. Отделно списък с пъл-

3 <https://www.nbu.bg/bg/library/elektronni-resursi/digitalna-biblioteka> [онлайн]

☆☆☆☆☆

Title Statement:	Atlas Antiquus : Taschenatlas der alten welt / Bearb. von Alb. van Kampen
Published:	Gotha : Justus Perthes , 1936
Edition:	10. изд.
Description:	32 с., 1-60 с.: с карти ; 18 см.
Other Standard Identifier:	UPC 206212360
Subject:	Атлас--световна история Стара и антична история
General Note:	Показалци с. 1-60
Cataloging Source:	BG-SoNBUL

LM

Пример за принадлежност на документ към колекция „Редки и ценни издания“, който е част и от лична библиотека

Екземпляри			
Инд. номер	Сигнатура	Местоположение	Статус
1. ☐ 000000273928	РЦК 931 / 273928	Хранилище "Книги"	Свободен
Фонд: Редки и ценни издания			
Вид документ: Книга			
Бележки: Документът е част от личната библиотека на Магдалина Станчева			
Екземпляр: 1			

нотекстов достъп до изданията е достъпен и от библиотечния каталог в меню „Избрани заглавия“.

Първата дигитализирана книга от новата дигитална колекция „Редки и ценни издания“ е „Старобългарски правни паметници“ от Стефан Бобчев, публикувана през 1903 г., като дигиталният обект е представен официално на 11 май 2020 г., по повод деня на светите братя Кирил и Методий и професионален празник на българския библиотекар. Най-старата книга, включена в тази дигиталната сбирка, е „Годшешен сборникъ отъ закони на Българското Княжество: Приети отъ IV обикновено Народно Събрание, въ първата му редовна сесия: Официално издание отъ Министерството на правосъдието“ от 1885 г. Към настоящия момент вече в дигитален формат са представени 45 научни и научно-популярни книги от български автори, сред които „Народни песни от Средна Северна България“ под редакцията на Васил Стоин, „Българите в своята история“ от Янко Сакъзов, „Зографската българска история“ от Юрдан Трифонов. 25 от изданията, които са с изтекли авторски права и общ обем от 10000 страници, са дигитализирани от Библиотеката на НБУ. За други 20 заглавия са създадени интерактивни връзки от библиотечния каталог към други дигитални библиотеки в страната и чужбина, а библиографските описания са снабдени със специална бележка за собствеността на дигиталните обекти.

Статистиката за ползваемостта на дигиталната колекция „Редки и ценни издания“ потвърждава, че тази инициатива е навременна и особено полезна, тъй като от създаването си до днес заглавията са използвани над 1700 пъти. В ТОП 5 на най-четените издания са „Старобългарски правни паметници: Ч. 1“ от С. Бобчев с 356 ползвания; „Българите въ своята история“ от Янко Сакъзов с 201, „Денационализиране и възраждане на българското изкуство презъ турското робство отъ 1393 до 1879

год.“ от Андрей Протич със 139; „Карнегиевата анкета по войните през 1912 и 1913 година“ – 109 и „Учение за доказателствата въ наказателния процес: Обща част“ с 89 ползвания. Независимо от успеха на инициативата библиотеката продължава да популяризира колекцията, като през 2022 г. тя бе представена на обучителен семинар „Дигитална информация и куриране на данни“, организиран от Български информационен консорциум и на специално събитие в Център за книгата на Нов български университет.

Колекция „Лични библиотеки“

Колекция „Лични библиотеки“ включва издания, притежавани от видни български и чужди учени, дарени лично от тях или техни наследници на университета. Личните колекции са на името на: проф. Александър Фол, д-р Анастасия Мозер и проф. Чарлз Мозер, проф. д-р Армин Холвег, Атанас Славов, проф. Боян Ничев, акад. Вера Мутафчиева, проф. Георги Михайлов, д-р Георги Текев (1902–1992), акад. Иван Дуриданов, проф. Иванка Апостолова, д. н., проф. Магдалина Станчева, проф. Питър Блек, проф. Пламен Цветков, д.н. проф. Ричард Шнайдер, проф. Цеко Торбов. Първата придобита лична библиотека е на проф. Магдалина Станчева, а последната на д-р Анастасия Мозер и проф. Чарлз Мозер.

Изглед от представителната част на колекция „Лични библиотеки“ в читалня „Проф. Иванка Апостолова, д.н.“

Представителни части от личните сбирки, в които има монографии, сборници и периодични издания, са подредени на свободен достъп в обособено за целта пространство, в читалня „Проф. Иванка Апостолова, д.н.“.

Структурата на колекцията всъщност се състои от отделни под-колекции. Подколекциите са именувани на притежателите им. Всяка под-колекция има собствена фондова буква, образувана от името на притежателя. Изданията са обозначени с червен стикер и могат да бъдат заемани за дома в зависимост от статута на читателя за период от 3 до 20 дни. Сред ценните постъпления, съхранявани в колекцията „Лични библиотеки“, е изданието за епиграфика, нумизматика и гръцки антики в 13 тома „Hellenica“ от Луис Робер, което е част от личната библиотека на Георги Михайлов; 6-томното издание за световната история „Weltgeschichte: Die Entwicklung der Menschheit in Staat und Gesellschaft, in Kultur und Geistesleben“, издадено в Берлин между 1907 и 1910 г. и 10-томното издание за историята на Германия „Rankes Meisterwerke“, издадено в Мюнхен между 1914 и 1915 г., които са част от личната библиотека на Пламен Цветков; редица основополагащи монографии на проф. Ал. Фол – „Тракийският Дионис: Загрей“, „Тракийският Дионис: Сабазий“, „Химните на Орфей“, „Тракийският орфизъм“, „Политика и култура в Древна Тракия“, „Тракийската култура: Казано и премълчано“ от личната му библиотека, както и много други издания.

Както беше споменато по-горе, някои от документите от тази колекция могат да бъдат и част от другите ни специални колекции „Доктор хонорис кауза“ и „Редки и ценни издания“. Личните библиотеки са ядро и на част от дигиталните колекции на библиотеката. Дигитална колекция „Културно наследство“ съдържа 64 документа, които са основно издания от личната библиотека на Магдалина Станчева. Дигитална колекция „Вера Мутафчиева“ включва 52 книги в областта на османистиката, ориенталистиката и историята на български, английски, френски и гр. езици от личната библиотека на акад. Вера Мутафчиева.

Благодарение на допълнителните функционалности на библиотечно-информационната система EOSweb, за всички подколекции от специалната сбирка „Лични библиотеки“ има създадени списъци, именувани по име на притежателя и достъпни от библиотечния каталог, меню „Избрани заглавия“⁴. Специална страница за всички дарени лични библиотеки е създадена и в сайта на библиотеката.

Примери за ревитаизиране на подколекции на колекция „Лични библиотеки“

Лична библиотека Александър Фол

На първо място това са различни видове изложби, като юбилейната изложба „Пътешественик във времето“. В основата на изложбата, очертаваща основните щрихи от интензивно протичащото през вре-

---

4 <https://qopac.nbu.bg/EOSWebOPAC/OPAC/Search/SpecialTitles.aspx> [онлайн]

мето пътешествие на големия български учен, преподавател, визионер и организатор, стоят гарителските жестове на проф. Валерия Фол и Александра Фол. В края на 2007 г. те даряват на НБУ книги на професор Фол, съставлящи в Библиотеката на НБУ лична библиотека „Александър Фол“. Личната библиотека включва издания, на които професорът е автор, редактор и съставител, както и притежавани от него ценни книги. В юбилейната експозиция са включени документални материали от Университетския архив на Нов български университет, Архива на Института за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ – БАН, ДА „Архиви“ (Дирекция „Централен държавен архив“), Библиотеката на ИБЦТ, Библиотеката на НБУ, лични архиви (сем. Фол, доц. д-р Майя Василева, доц. д-р Теодор Леков, доц. д-р Върбан Тодоров). Изложбата „Пътешественик през времето“ е представена първоначално в Централната сграда на БАН, през месец юни 2018 г., а по-късно бе показана последователно в Пловдив, Ямбол и Казанлък. През октомври 2018 е експонирана в НБУ. Друг вид изложба под надслов „Миналото бъдеще на проф. Александър Фол“ бе организирана в периода 1–30 октомври 2018 г. в Библиотеката на НБУ. Тя бе съставена от книги и статии и имаше за цел да представи присъствието на историка, филолога и политика проф. дин Александър Фол в колекциите на Библиотеката на НБУ. Съставена бе и библиография по темата на изложбата, която можеше да се изтегли свободно от сайта на библиотека през същия период. Организирана е също по повод честванията в Нов български университет на 85-годишнината от рождението на Александър Фол. Пълен списък на документите от личната библиотека на проф. Фол може да се разгледа в библиотечния каталог, в меню „Избрани заглавия“⁵.

Лична библиотека Атанас Славов

Атанас Славов е писател, журналист, преводач, изкуствовед, поет и сценарист. През по-голямата част от живота си работи в чужбина, в радио „Свободна Европа“, „Би Би Си“ Лондон, „Гласът на Америка“. В САЩ създава издателство, с което привлича много от пишещите български емигранти. След 1989 г. той се завръща в България, а през 2004 г. дарява личната си библиотека и архив на НБУ.

Университетът организира ежегодно „Атанас-Славови четения“ в негова чест, които се провеждат на 18 януари – Атанасов ден. Това събитие е особено подходящо за представяне на личната библиотека, като всяка година се създават на съпътстващи изложби, съобразени с темите на „Атанас-Славови четения“ през годините. Пример за такава изложба е „Атанас Славов и пътуването като форма на свобода“, която е съвместна виртуална изложба от снимки, ръкописи и книги на Университетския архив и Библиотеката на Нов български университет⁶.

---

⁵ или да се зареги отмык: <https://www.nbu.bg/bg/library/za-bibliotekata/dariteli>

⁶ https://www.youtube.com/watch?v=I_jOFbw2pM0 [онлайн]

Друг пример е изложба „Визуалните изкуства в личната библиотека на писателя Атанас Славов“, която е съпътстващо събитие на Седмите Атанас-Славови четения: „Атанас Славов и кодовете на визуалното“, организирани от департамент „Нова българистика“ и Център за книгата. В изложбата са включени книги от библиотеката и копия на документи от Университетския архив, които го разкриват като киносценарист и автор на сценарии за анимационни филми и художник. По повод изложбата е изготвена библиография по темата, включваща общо 52 библиографски описания, която може да се изтегли свободно от сайта на библиотеката по време на изложбата. Пълен списък на документите от личната библиотека на Атанас Славов е създаден в библиотечния каталог, в меню „Избрани заглавия“⁷.

Лична библиотека Вера Мутафчиева

Освен самостоятелни изложби и такива като съпътстващи събития, организирани съвместно с Университетски архив и различни департаменти в Университета, всяка личната библиотека се представя в библиотечния каталог чрез специална функционалност за създаване на списък с конкретни заглавия. Това вече бе споменато. Но тук може да се допълни, че този списък се явява своеобразна библиография, която благодарение на функционалността на информационната система, която използва библиотеката на НБУ, може да бъде препоръждана съобразно желанието на ползвателите: по име на автор, по заглавие, по година, по предмет или пък по издател. От значение тук е фактът, че списъкът разполага със статична хипервръзка, която може да бъде използвана многократно. Този тип представяне се прилага за всички отделни сбирки в колекция „Лични библиотеки“. В сайта на библиотеката също е отделено място за личните библиотеки, като те са представени накратко и е поставена връзка към вече създадените своеобразни библиографии в библиотечния каталог. Тези два подхода, разбира се, са приложени и към частите от личната библиотека на акад. Вера Мутафчиева, виден историк, специалист по османистика и писател. Нейните книги са преведени на редица чужди езици, удостоена с много български и международни награди. Част от личната ѝ библиотека е дарена на НБУ през 2008 г., в която чрез изданията, събирани през годините, се отразяват нейните научни интереси. При представянето на част от изключително ценни и редки заглавия, тук за първи път се използва дигитализацията. Създадена е дигитална колекция, която е част от Дигиталната библиотека на НБУ. Този тип представяне е уникално и не се повтаря при нито една от останалите сбирки в колекция „Лични библиотеки“.

---

⁷ или да се зареги от тук: <https://www.nbu.bg/bg/library/za-bibliotekata/dariteli> [онлайн]

Лична библиотека Цеко Торбов

Изцяло нов подход за представяне на научното наследство е създаването на официални сайтове за личността на учените. Такъв е уебсайтът на семейство Торбови⁸, изцяло посветен на живота и делото на проф. Цеко Торбов и Валентина Топузова-Торбова. Цеко Торбов е български правист, философ и университетски преподавател. Той е известен с преводите си на Имануел Кант, направени заедно с неговата съпруга Валентина Топузова, като е удостоен с Хердцова награда от Виенския университет през 1970 г. Сайтът е съвместен проект на Университетския архив и Библиотеката на НБУ и в него са въплътени съвременните достижения на концепцията за дигитална хуманитаристика. Чрез него, благодарение на съвременни технологични решения, се постига обединено представяне на документалното и научно наследство на семейство Торбови, както и на всички инициативи за неговото популяризиране. Сайтът представлява нова по функционалност информационна и документална база, която служи за основа на бъдещи изследвания в областта на философията, правото, лингвистиката и др. В него са представени биографиите на Цеко и Валентина Торбови, както и библиографиите им, представящи научното наследство на двамата изследователи и преводачи чрез интерактивни хронологични и аналитични библиографии. Отделно е публикувана библиография, представяща научни изследвания и отзиви за делото на семейство Торбови, която е подредена азбучно и откроява имената на учените, които са се посветили на тази дейност. В сайта има информация и за личната библиотека на проф. Цеко Торбов (съхранявана в Библиотеката на НБУ), която отново е представена чрез интерактивна библиография и връзки към записите на отделните издания в библиотечния каталог на НБУ. На разположение на любознателните е фотоалбум и образователните игри: „Преведи кореспонденцията на проф. Торбов“ и „Познай снимката“.

Лична библиотека Иванка Апостолова, г.н.

По повод 30-годишнината от създаването на Нов български университет е изготвена юбилейна изложба „Почетен професор Иванка Апостолова, г.н.“. Изложбата представя почетен проф. Иванка Апостолова, която е Ректор на университета в периода 1995–2002 г., като автор, съставител и научен редактор чрез библиотечни документи от нейната лична библиотека. Повод за събитието е и отбелязването на 20 години от удостояването ѝ със званието „Почетен професор на Нов български университет“. Особеното тук е, че по повод на юбилея, библиотеката изготвя изключително пълна библиография, като се стреми и да набави някои от липсващите документи, за които е установено, че не се притежават от Библиотеката на НБУ. Разработена е интерактивна хронологична и аналитична био-библиография, която е публикувана

---

⁸ <https://torbovi.nbu.bg/> [онлайн]

В сайта на библиотеката⁹. След края на всяко библиографско описание е поставена интерактивна връзка към местонахождението на изданието в дадена библиотека, като най-често връзките водят към Библиотечния каталог на Нов български университет. С цел ревитализиране на авторските трудове, които са част от личната библиотека, цялото научно наследство на проф. Апостолова е индексирани в Научния електронен архив на НБУ. Книгите са представени с библиографски описания, корица и страниците на съдържанието си. Над 40 от статиите в периодични издания обаче са дигитализирани и до тях е осигурен свободен достъп до пълния текст отново чрез Научния електронен архив на НБУ. Чрез трансфер на метаданни от научния архив е създаден и профил на автора в Google Наука. Подходът при личната библиотека на проф. Апостолова е уникален, тъй като съчетава освен интерактивна библиография, но и индексирани и предоставяне на свободен достъп на публикации. Това прави постиженията на учения откриваеми и разпознаваеми в съвременния дигитален свят на научните комуникации. Те са в мрежата и всеки, който желае, може да ги използва отново и отново, с което целта за ревитализирането е постигната изцяло.

В заключение може да се каже, че Библиотеката на НБУ, в своя стремеж успешно да управлява и популяризира своите специални колекции, е създава устойчиви правила, съобразно които документите в тях се описват в библиотечния каталог. Налице са гъвкави възможности, чрез които трите колекции „Доктор хонорис кауза“, „Редки и ценни издания“ и „Лични библиотеки“ си кореспондират чрез преразпределение на екземплярите и снабдяването на библиографските описания със специални бележки в библиотечния каталог. Представянето на това научно наследство се характеризира с използването на класически методи като различни видове изложби и изграждане на дигитални колекции. Наред с това се използва възможността, която предлага библиотечния каталог за представяне на списъци с избрани заглавия от отделните подколекции на личните библиотеки, като създадените статични хипервръзки могат да се използват многократно и по различни поводи. Наред с въведените стандарти за представяне на отделните подколекции от личните библиотеки се прилагат разнообразни и съвременни методи за популяризиране на научното наследство, които са в съзвучие с мисията на университета, със спецификата на конкретната колекция и опита на библиотеката за създаване на мултимедийно и интерактивно съдържание.

---

⁹ <https://www.nbu.bg/bg/library/elektronni-resursi/elektronni-bibliografii/prof-ivanka-apostolova-d-n> [онлайн]